

Władysław Zalewski

Dokształcanie podyplomowe konserwatorów na Studium Konserwacji Dzieł Sztuki, Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie

Ochrona Zabytków 24/2 (93), 138-139

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KOMUNIKATY, DYSKUSJE

WŁADYSŁAW ZALEWSKI

DOKSZTAŁCANIE PODYPLOMOWE KONSERWATORÓW NA STUDIUM KONSERWACJI DZIEŁ SZTUKI, AKADEMII SZTUK PIĘKNYCH W KRAKOWIE

W młodej dziedzinie nauki, jaką jest konserwacja dzieł sztuki, stosunkowo szybko następują zmiany zarówno co do metod konserwatorskich i używanych materiałów, jak co do wymogów estetycznych. Za tymi zmianami usiłują nadażyć programy nauczania w ośrodkach kształcących konserwatorów różnych specjalności. Zwiększa się liczba przedmiotów, zwłaszcza z nauk pomocniczych konserwacji, powstają nowe laboratoria i pracownie pozwalające na wykonywanie prac i badań, jakie dotąd znane nam były tylko z literatury fachowej.

Opuszczający corocznie uczelnię absolwenci są kształceni na podstawie nowych, ulepszonych i rozszerzonych programów nauczania. Powstają w ten sposób różnice pomiędzy zasobem wiedzy, jaki otrzymują kolejne roczniki absolwentów, różnice tym większe, im dłuższy czas dzieli ich od złożenia dyplomu. Oczywiście konserwatorzy rozszerzają swą wiedzę przede wszystkim przez praktykę w czasie wykonywania pracy zawodowej, jednak występują tu pewne zjawiska utrudniające uzupełnianie przez nich wiadomości. Do nich zaliczyłbym przede wszystkim sam charakter prac konserwatorskich: długotrwałość niektórych zabiegów ogranicza możliwości poznawcze i powoduje powstawanie jednostronnej rutyny. Konserwatorzy skazani są też często na pracę z daleka od większych ośrodków i środowisk konserwatorskich, a zawężony profil specjalistyczny wykonywanej pracy nie pozwala na orientację w całokształcie zagadnień konserwatorskich. Z chwilą, gdy stają przed nimi nowe zagadnienia, czują się oni często niezdolni do ich rozwiązania bez specjalnego przygotowania.

Osobnym zagadnieniem są sprawy odchodzenia absolwentów od pracy zawodowej na krótszy lub dłuższy czas, skutek zmieniających się warunków życiowych. Wszystkie te zjawiska można zaobserwować u konserwatorów zarówno w pracowniach PP PKZ, muzealnych,

jak i wykonujących prace prywatne. Były one często dyskutowane w krakowskim środowisku konserwatorskim.

Studium Konserwacji Dzieł Sztuki ASP w Krakowie, wychodząc naprzeciw tym problemom, postanowiło od roku 1970 prowadzić systematyczną akcję dokształcania swoich absolwentów, którzy złożyli dyplom przed 1964 rokiem. Akcja ta przybrała formę cyklu wykładów połączonych z pokazami. Dotyczą one wybranych zagadnień z różnych dziedzin konserwacji i nauk pomocniczych; odbywają się raz do roku — wczesną wiosną lub późną jesienią — gdy konserwatorzy po zakończeniu prac sezonowych dysponują większą ilością czasu. Cykl obejmuje dziewięć wykładów i trwa trzy dni. Wykłady prowadzą pracownicy dydaktyczni i naukowci Studium z zakresu swojej specjalności. W zależności od tematu, w trakcie lub na zakończenie wykładu dokonuje się pokazu, a na zakończenie cyklu słuchacze dyskutują dzieląc się swoimi uwagami i doświadczeniami na temat omawianego zagadnienia.

Pierwszy cykl takich wykładów odbył się w Krakowie w siedzibie Studium w dniach 5—7 marca 1970 r. Uczestniczyło w nich 45 absolwentów Studium, którzy po zakończeniu cyklu przedyskutowali z organizatorami, jakie tematy i w jakiej formie chcieliby usłyszeć na następnym spotkaniu. W czasie tych trzech dni zreferowano następujące zagadnienia:

1. „Dublowanie obrazów na płótnie za pomocą stołu próżniowego ogrzewanego” — doc. Zofia Medwecka;
2. „Wymiana drewna w rzeźbach drewnianych polichromowanych” — mgr Marian Paciorek;
3. „Uzupełnianie masą papierową ubytków papieru” — mgr Krzysztof Płochocki;
4. „Wybrane zagadnienia technik o spoiwach mineralnych” — doc. dr Władysław Ślesiński;
5. „Poznanie ogólnych podstaw chemii i technologii tworzyw sztucznych i syntetycznych” — mgr inż. Roman Biliński;

6. „Identyfikacja płótna i drewna” — mgr Maria Niedzielska;
7. „Problemy poszukiwań malowideł ściennych” — doc. kontr. Władysław Zalewski;
8. „Zagadnienia rysunkowej inwentaryzacji i dokumentacji konserwatorskiej malowideł ściennych” — dr Jerzy Gadomski;

9. „Dokumentacja stanu zachowania dzieła sztuki metodami fizycznymi” — mgr Maria Ligęza.

doc. Władysław Zalewski
Akademia Sztuk Pięknych
Kraków

POST-GRADUATION SUPPLEMENTARY TRAINING OF CONSERVATORS WITHIN THE COURSES OF CONSERVATION OF WORKS OF ART AT THE HIGH SCHOOL OF ARTS, CRACOW

In the field of conservation may be observed a range of relatively rapidly occurring changes with regard to methods, materials applied and aesthetic requirements which result in alterations introduced to curricula designed for the conservator training. In consequence of the above changes arise the differences between the levels and resources of professional knowledge acquired by succeeding yearly groups of graduates which are becoming the more drastic with time elapsing from the date of graduation.

Certainly, the conservators are augmenting their knowledge chiefly due to experience gained during their professional activities, however, it is the nature of conservator's job itself, connected with the need of applying long-lasting treatments, that practically confines the development of perceptive abilities and leads to performing the work in form limited to a daily bread-and-butter business.

In several cases the conservators have to do their job far from larger professional circles and the thus

narrowed specialized range makes them unable to be duly orientated in a complete set of problems and trends prevailing in conservation. Frequently enough some of them are forced to withdraw from profession for a longer or shorter period of time due to changes in their living conditions.

The above features and occurrences have been often subjected to discussions within the conservators milieu in Cracow. Taking into account all these problems in 1970 it has been decided in the Conservation Department at the High School of Arts, Cracow to organize a systematic action of supplementary training for persons who graduated in this Department. The activities started by the Department have taken the form of a three-day cycle of lectures combined with shows and discussions covering selected problems from different ranges of conservation and auxiliary disciplines which are held once a year early in spring or in the late autumn when the conservators, after completing their seasonal works, have more time at their disposal.

MARYNA HUSARSKA

SZKOLENIE ARCHIWISTÓW, BIBLIOTEKARZY I KONSERWATORÓW W ZAKRESIE PRZECHOWYWANIA I KONSERWACJI MATERIAŁÓW ARCHIWALNYCH I BIBLIOTECZNYCH

Po drugiej wojnie światowej konserwacja materiałów archiwalnych i bibliotecznych oraz zabytków muzealnych, jak również stworzenie właściwych warunków ich przechowywania stały się na całym świecie jednym z głównych zadań archiwów, bibliotek i muzeów. Wpłynęły na to losy zbiorów w okresie wojennym i bezpośrednio po jej zakończeniu, a w dalszych latach silny rozwój mikroorganizmów i owadów oraz stale wzrastające zanieczyszcze-

nie powietrza gazami spalinowymi. Dlatego też utworzonemu w 1949 r. przy Archiwum Głównym Akt Dawnych Centralnemu Laboratorium Konserwacji Archiwaliów (CLKA) postawiono jako zadanie — nie tylko naukowe, ale i praktyczne — opracowywanie współczesnych metod konserwacji materiałów archiwalnych i bibliotecznych, i wprowadzenie ich do praktyki konserwatorskiej.